

جهان‌گیر، مسئله آفریقا و آمریکای لاتین و بسیاری از موارد دیگر به دلیل محدودیت‌های نوشتاری پرداخته نشد. با وجود این، ما در این تحلیل نشان دادیم که ایالات متحده و چین در دهه سرنوشت‌ساز اخیر وارد رقابتی پایاپای و تمام‌عیار شده‌اند و دهه پیش رو، مسیر آینده جهان را تعیین خواهد کرد. در این میان، برد با کشورهایی است که ضمن درک منطق این رقابت بزرگ، چالش‌ها و فرصت‌های نوظهور را به سرعت بشناسند و با واکنش سریع خود از تهدیدات بگریزند و فرصت‌ها را دریابند و از آن‌ها بهره ببرند.

متأسفانه همان‌طور که در ابتدای مقاله حاضر گفته شد، در ایران به دلیل غلبه نگاه‌های خطی و تقلیل‌گرا به رابطه چین و آمریکا، فضا (چه در سطح سیاست‌مداران و چه در سطح نخبگان) برای درک پیچیدگی‌های فضای جنگ سرد جدید و تحولات جهانی ذیل آن چندان آماده نیست. نگاه‌های سطحی و منفعلانه موجب خطاهایی درباره پرونده چین، تحلیل جنگ اوکراین، تحولات بازار انرژی، پرونده اسرائیل، افغانستان و برجام شده و امکان استفاده از فرصت‌های پیش‌آمده را از کشور سلب کرده است. این قصور، مختص جناح و جریان سیاسی خاصی نیست و به قوه مجریه نیز محدود نمی‌شود.

ضعف‌های اساسی و زیربنایی که باعث می‌شود ایران نتواند از فرصت‌های موجود بهره‌مند شود و به موقع از تهدیدات بگریزد، دقیقاً همان مواردی است که ذیل «قدرتمند کردن ابزارهای حکومت‌داری» در سند امنیت ملی آمریکا به آن‌ها توجه شده است. به عبارتی عوامل ناکامی‌های اخیر ایران عبارت‌اند از:

۱. انفعال در دستگاه دیپلماسی

دستگاه دیپلماسی نشان داده که در هضم پیچیدگی پرونده‌های بزرگ، به‌طور خاص در مورد پرونده چین و برجام، دچار مشکل است و در حوزه دیپلماسی عمومی نیز ضعیف عمل می‌کند؛ این در حالی است که جنگ سرد جدید عرصه راینی‌های پیچیده دیپلماتیک و یارکشی و ائتلاف‌سازی برای وزین‌تر کردن بلوک طرفین است. دیپلمات‌های عصر جدید باید به مهارت‌های متعددی از جمله زبان اثرگذار، درک راهبردی و روان‌شناسی سیاسی مسلح باشند تا بتوانند در میانه نبرد بزرگ دیپلماتیک فرصت‌ها را به موقع کشف کنند.

۲. رسانه‌های ناکارآمد

در جنگ سرد جدید همان‌طور که ذیل «برنامه ابتکار ریاست‌جمهوری برای نوسازی دموکراتیک» آمریکا دیدیم، رسانه‌های عمومی، حقوق شهروندی و دموکراسی‌سازی به مثابه اسلحه عمل می‌کنند و کشورها اگر در حوزه رسانه‌ای ضعیف باشند، بدون شک درگیر ناآرامی‌های دائمی

1. purchasing power parity (PPP)
2. <https://nationalinterest.org/feature/china-now-world's-largest-economy-we-shouldn't-be-shocked-170719>
3. Belfer Center for Science and International Affairs
۴. دانشمند برجسته علوم سیاسی و مبدع نظریه تله توسیدید.
5. full-spectrum peer competition
6. <https://www.belfercenter.org/publication/great-rivalry-china-vs-us-21st-century>
7. Niall Ferguson
8. <https://www.bloomberg.com/opinion/articles/2022-10-10/cold-war-2-with-china-and-russia-is-becoming-vwv3-niall-ferguson>
9. <https://apnews.com/article/russia-ukraine-biden-technology-united-states-china-19fda5bc4e4b0e87bf982cac4250695>
10. Rebuilding America's Defenses
11. Or it may happen when a new great power – a rising China – seeks to challenge American interests and allies in an important region.
۱۲. از اینجا به بعد به عبارت «سند استراتژی امنیت ملی» به شکل اختصاری آن یعنی NSS که مخفف (NATIONAL SECURITY STRATEGY) است اشاره خواهیم کرد.
13. Free and Open Indo-Pacific
14. Freedom, peace and prosperity ... that's what America is all about... for ourselves, our friends, and those people across the globe struggling for democracy.
15. Allison, Graham, Kiersznowski, Nathalie, Fitzek, Charlotte, The Great Economic Rivalry: China vs the U.S. Belfer Center, 2022
16. Indo-Pacific Economic Framework for Prosperity (IPEF)
17. Americas Partnership for Economic Prosperity
18. Deep Competition
19. <https://www.eeas.europa.eu/eeas/eu-ambassadors-annual-conference-2022-opening-speech-high-representative-josep-borrell>
20. RAND Corporation
21. War with China: Thinking Through the Unthinkable
22. Anti-access and Area denial
23. The Great Military Rivalry: China vs the U. S.